

1 บทนำ

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ว่าจ้างสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคมเป็นที่ปรึกษาดำเนินการวิจัย เรื่อง “การศึกษาแนวทางส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบูรณาการมิติหญิงชายในแผนงานโครงการ กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอิสระที่มีการจัดตั้งกลไกผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer - CGEO) และศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Focal Point - GFP) ศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งรูปแบบแนวทางส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเพื่อการบูรณาการบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบูรณาการมิติหญิงชายบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานภาครัฐต่อไป

การดำเนินการวิจัยเรื่อง ดังกล่าวได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้จัดพิมพ์ผลงานวิจัย เพื่อการเผยแพร่และจัดส่งแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

รายงานฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 รายงานผลการจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย

ส่วนที่ 2 ผลการจัดส่งหนังสือผลการวิจัยที่จัดพิมพ์ไปให้หน่วยงานต่างๆ

2 รายงานผลการจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย

ผู้ร่วมสัมมนา

ศูนย์สาธิตประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้จัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยที่ได้จัดพิมพ์แล้ว เมื่อวันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม 2553 ณ โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล ราชประสงค์ กรุงเทพมหานคร โดยได้ส่งหนังสือเชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจำนวน 129 แห่ง หน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทุกจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสตรี และความเสมอภาคสตรี ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจพอเพียง ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ สื่อมวลชน ทั้งรายการวิทยุและโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่าง ๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 462 ราย

ผู้ร่วมสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย ครั้งนี้มีจำนวน 197 คน ซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสตรี ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันอุดมศึกษา ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน (ภาคผนวก ก) ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับ แจกหนังสือรายงานผลการวิจัยเรื่องนี้ทุกคน

ศูนย์สาธิตประโยชน์และประชาสังคมเห็นว่า เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาได้รับประโยชน์เต็มที่ และได้รับข้อคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในด้านนี้จึงได้จัดให้มีรายการให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจพอเพียงและด้านมิติหญิงชาย และความเสมอภาคหญิงชาย ประกอบด้วย

องคมนตรี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์

นายมีชัย วีระไวทยะ

ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์

นายกสมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.จุรี วิจิตรวาทการ

ประธานศูนย์สาธิตชุมชนประโยชน์และประชาสังคม ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะที่ปรึกษาที่

ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ (ภาคผนวก ข)

การสัมมนาเริ่มด้วยการกล่าวรายงานความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยเรื่องนี้
โดยนางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักงาน
กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (ภาคผนวก ค) และเปิดการสัมมนาโดยนายสุกฤษฎ์ หงษ์ภักดี
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ (ภาคผนวก ง)

ข้อคิดจากผลการวิจัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างความมั่นคงในชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์

เนื้อหาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเนื้อหาสั้น ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเดือนพฤศจิกายน 2542 และเป็นที่มาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - 10

ปี พ.ศ. 2540 เป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ จนมีผู้ที่ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม สามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่า ยังมีคนไทยอีกเป็นจำนวนมากที่แม้จะประสบกับภาวะวิกฤติเฉกเช่นเดียวกัน แต่ยังสามารถยืนหยัดใช้ชีวิตจนผ่านพ้นไปได้ คือ “คนที่มีญาติพี่น้อง มีที่ไป มีที่พึ่ง มีความมั่นคง มีภูมิคุ้มกัน” โดย องคมนตรี เกษม วัฒนชัย ได้กล่าวสรุปว่าความมั่นคงดังกล่าว คือ ความมั่นคงด้านวัตถุ ความมั่นคงด้านสังคม ความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงด้านวัฒนธรรม ซึ่งการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างต่อเนื่อง จะเป็นการวางรากฐานของความมั่นคงทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ดังนั้น การหาตัวแบบ หรือตัวชี้วัดมาประเมินความมั่นคงทั้งสี่ด้านจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น นอกจากนั้น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังสามารถนำไปใช้ในทุกระดับเพื่อให้สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ สามารถพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันท่วงที

เราจะสร้างเงื่อนไขในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร

ในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงนั้น องคมนตรี เกษม วัฒนชัยได้เสนอว่า

1. เราต้องยอมรับว่าทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้
2. การใช้หลัก “อิทัปปัจจยตา” ในการหาเหตุปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง และแก้ไข (ถ้าแก้ได้)

3. ติดตามการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้รู้ว่าเรากำลังอยู่ในขาขึ้นหรือขาลงอย่างไร (Monitoring Mechanism)
4. การตระหนักถึงความรวดเร็วและรุนแรง ที่กระแสโลกาภิวัตน์กระทบของต่อสังคมโลก

ความสามารถในการ ขอมรับธรรมชาติทั้ง 4 ข้อของการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวให้ทันต่อกระแสของความเปลี่ยนแปลงให้ได้ นั้น คนในครอบครัว และใน สังคม ทั้งหญิง และ ชาย ต้อง สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกันและกันเป็นสำคัญ จึงจะสามารถนำพาตนเองและส่วนรวมให้ยืนหยัดท่ามกลางกระแสโลกได้อย่างมั่นคง

การตัดสินใจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำว่าพอเพียง คือการพอประมาณตามอัตภาพ สมเหตุสมผลของตนเองในขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้คำจำกัดความของคำว่า “พอประมาณ ” ว่า คือ “ความสมเหตุสมผลต่อตนเอง ” ขณะเดียวกันความสมเหตุสมผลในตนเอง (Reasonableness) นั้น ยังประกอบด้วยหลักเหตุผลใน หลายมิติ เช่น เหตุผลทางวิชาการ เหตุผลทาง กฎหมาย เหตุผลทางศีลธรรม เป็นต้น

หลังจากพิจารณา หลักเหตุผลในมิติต่าง ๆ แล้ว เราก็ควรวิเคราะห์ต่อไป ด้วยว่า ผลจากการตัดสินใจของเราจะกระทบกับภูมิคุ้มกันสี่ด้านหรือไม่ อย่างไร

การนำปรัชญาไปใช้ต้องมีการเตรียมตัวเองอย่างไรบ้าง

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้ได้ผล ต้องมีการเตรียมความพร้อมตามเงื่อนไขดังนี้

1. ต้องใช้หลักวิชาความรู้รอบคอบทั้งในการวางแผน (Planning) และการปฏิบัติจริง (Operation)

2. ต้องปรับพื้นฐานจิตใจให้เป็นคนมีคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความซื่อสัตย์ สุจริต
3. ต้องมีวิริยะ มีความเพียร ใช้สติปัญญาอย่างรอบคอบ

ซึ่งหากทำได้ตามเงื่อนไขดังกล่าว ชีวิตจะเกิด “สมดุล” พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกได้

การเชื่อมโยงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความเสมอภาคหญิงชาย

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติ ที่สนับสนุนการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายได้เป็นอย่างดี โดย องคมนตรี เกษม วัฒนชัย เน้นย้ำในประเด็นนี้ว่า “ความเสมอภาค เป็นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม กฎหมาย สังคม ศีลธรรม ซึ่งต้องเป็นความรับผิดชอบที่เสมอภาคเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ” ขณะเดียวกัน ยังได้ให้ความหมายของความเสมอภาค ว่า “คือโอกาสที่คนจะได้รับโอกาสในการพัฒนาตัวเองในทุก ๆ ด้าน ” และเมื่อบุคคลได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันแล้ว การฝึกฝน (วิริยะ) จะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

รายงานผลการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. จุรี วิจิตรวาทการ ประธานศูนย์สาธิตนโยบายและประชาสังคม

การศึกษาแนวทางส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่มีความท้าทายในเชิงวิชาการ เพราะเป็นครั้งแรกที่มีความพยายามในการเชื่อมโยงแนวคิดที่ดูเหมือนจะแตกต่างกัน คือ แนวคิดเรื่องความเสมอภาคหญิงชายและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งหาความสัมพันธ์ของทั้งสองแนวคิดและหาวิธีบูรณาการทั้งสองแนวคิดไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบูรณาการมิติหญิงชาย (Gender Mainstreaming) ในแผนงานโครงการและกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 125 กรม 4 องค์การอิสระ รวม 129 แห่ง 2. เพื่อศึกษาวิจัย สร้างองค์ความรู้ รวมทั้งรูปแบบ (Model) แนวทางการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเพื่อการบูรณาการบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียง 3. เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินการสำหรับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ผลักดันการบูรณาการมิติหญิงชายบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่หน่วยงานภาครัฐ และ 4. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว คณะวิจัยได้ดำเนินการด้วยวิธีการหลายประการ อย่างทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การศึกษาจากเอกสาร การใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น การจัดสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก รวมไปถึงการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็น การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ในหลายระดับและหลายมิติ นอกเหนือจากการศึกษาการทำงานของหน่วยงานภาครัฐแล้ว ยังมีการสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

จากการวิเคราะห์การทำงานของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอิสระต่าง ๆ ผ่านกลไกผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer - CGEO) และศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Focal Point - GFP) พบว่ามีความแตกต่างหลากหลายของโครงการและกิจกรรม ซึ่งคณะวิจัยได้พยายามจัดประเภทของโครงการดี ๆ วัฒนธรรมาต่าง ๆ ได้มากถึง 15 ประเภท และมีระดับความสำเร็จที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ คณะวิจัยยังได้

เลือกศึกษาประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในระดับสากล คือ ฟิlippินส์ ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ และวันดา ทั้งในเชิงประวัติศาสตร์ ความเป็นมา กลไกการขับเคลื่อน บทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ รวมไปถึงนวัตกรรม หรือมาตรการพิเศษของแต่ละประเทศ นำมาใช้ ทั้งนี้ เพื่อหนุนเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเรื่องความเสมอภาคที่เกิดขึ้นในนานาประเทศทั่วโลก และเพื่อถอดบทเรียนจากจุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละประเทศมาสู่บริบทของประเทศไทย

จากการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านความเสมอภาคหญิงชายในประเทศไทย มีข้อคิดเห็นที่น่าสนใจหลายประการ เช่น

- เรื่องการแต่งตั้งผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (CGEO) ควรคำนึงถึงความเข้าใจเรื่องมิติหญิงชายของบุคคลนั้น ๆ มากกว่าเพียงแค่ใช้เกณฑ์การแต่งตั้งตามตำแหน่งหน้าที่เพียงอย่างเดียว
- เรื่องปัญหาการเปลี่ยนตำแหน่งของข้าราชการที่เกิดขึ้นบ่อยมาก ก็ทำให้การทำงานเรื่องการส่งเสริมความเสมอภาคขาดความต่อเนื่อง
- ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (GFP) น่าจะเป็นกลไกที่ควร มีบทบาทหลักในการประสานงานและทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของผู้บริหารด้าน การเสริมสร้างบทบาทหญิงชายเพื่อให้นโยบายและการนำไปปฏิบัติไม่แยกส่วนจากกัน
- การให้ความสำคัญแก่การเสริมศักยภาพของสมาชิกส่วนใหญ่ของหน่วยงานทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ ให้มีความเข้าใจและมีทักษะการบูรณาการมิติหญิงชายไปสู่เนื้องานที่รับผิดชอบ เพราะเมื่อทุกฝ่ายเห็นความเสมอภาคหญิงชายว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
- งานส่งเสริมความเสมอภาคมักถูกมองว่าเป็น “หน้าที่เสริมนอกภารกิจ” หรือเป็น “งานฝาก” จากหน่วยงานอื่น
- ปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน ทำให้เป็น การเพิ่มภาระแก่หน่วยงานและแก่เจ้าหน้าที่

จากมุมมองของภาคประชาชนเกี่ยวกับเรื่องมิติหญิงชาย นั้น เป็นที่น่ายินดีว่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,000 คนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนใหญ่มีมุมมองเรื่องมิติหญิงชายที่ก้าวหน้ามาก เช่น มีความตระหนักว่าสาเหตุของความไม่เสมอภาคมาจากค่านิยมเกี่ยวกับ “ชายเป็นใหญ่” รวมทั้งกระบวนการหล่อหลอมกล่อมเกลாதองสังคมอันเป็นต้นตอของความไม่เสมอภาค และสำคัญที่สุด คือ ข้อค้นพบว่าผู้ชายไทยส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่ได้มีทัศนคติต่อเพศหญิงในเชิงลบ

อย่างไรก็ตาม โจทย์ที่ท้าทายอย่างยิ่งของงานวิจัยนี้ คือ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักความเสมอภาคของหญิงชายกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยส่วนใหญ่เน้นการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของหลักการเศรษฐกิจพอเพียงกับมิติด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ โดยงานส่วนใหญ่ศึกษาถึงข้อดี จุดแข็ง หรือพลังของปรัชญาต่อการดำรงชีพ การทำการเกษตรหรือความอยู่รอดและการพัฒนาด้านอาชีพเป็นหลัก แต่ยังขาดการพิจารณาเศรษฐกิจพอเพียงในมิติที่เกี่ยวกับคุณค่า ค่านิยม ที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังสร้างเสริม และส่งเสริมมิติด้านความคิดและจิตใจที่มีผลต่อการเป็นตัวตนของมนุษย์

ดังนั้น คณะวิจัยจึงเสนอว่า หลักการเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยส่งเสริมความเสมอภาคในมิติและระดับต่าง ๆ กล่าวคือ หลักคุณธรรม หลักพอประมาณ หลักภูมิคุ้มกัน และหลักเหตุผล ล้วนมีคุณค่าแก่การอธิบาย และขยายผลเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย โดยเฉพาะมิติของคุณธรรมที่เน้นเรื่องการไม่เอาเปรียบและไม่เบียดเบียนกัน ความไม่เสมอภาคนั้น คือ ความไม่มีคุณธรรม และยังขัดกับหลักเหตุผลและพอประมาณอีกด้วย เพราะดุลยภาพหรือความพอประมาณในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะในมิติของความสัมพันธ์ของหญิงชายจะนำมาซึ่งสังคมที่อยู่ดีมีสุข มีความสมดุลและมีการแบ่งสัณฐานส่วนบทบาทและหน้าที่อย่างมีเหตุผลและมีความเป็นธรรม นอกจากนี้ การสร้างภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงความไม่แน่นอนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำและร่วมตัดสินใจกับผู้ชาย

ในอีกด้านหนึ่งของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองหลักการนี้ จะเห็นได้ว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียงจะขยายผลและรับการถ่ายทอด เรียนรู้ และซึมซับได้อย่างกว้างขวางและมี

ประสิทธิภาพต่อเมื่อผู้หญิงได้มีสถานะบทบาทที่ได้เป็นรูปแบบหรือต้นแบบสำหรับลูก ๆ และ
เด็ก ๆ ในสังคม

ดังนั้น ความเสมอภาคหญิงชายกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์โยงเกี่ยวกัน
เปรียบเทียบสองด้านของเหรียญเดียวกัน หลักการเศรษฐกิจพอเพียงจะขยายผลได้น้อยและไม่
รวดเร็ว หากผู้หญิงไม่มีบทบาทและไม่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนและจรรโลงหลักการ
เศรษฐกิจพอเพียงในทางตรงหรือทางอ้อม ในอีกแง่มุมหนึ่ง อาจจะกล่าวได้ว่า ถ้าจะรณรงค์และ
ปลูกฝังความเสมอภาคของหญิงชายได้อย่างรวดเร็วและมีความสะดวกและง่ายขึ้น จำเป็นต้อง
คำนึงถึงหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในการหนุนเสริมหรือช่วยเป็นเข็มทิศในการปลูกฝังเจตคติและ
ความคิดความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของความเสมอภาคด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มี 2 ประเด็น คือ

1. ควรทบทวนว่าจะกำหนดภารกิจหลักและรอง รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของ
ภารกิจให้เกิดความชัดเจน เพื่อจะก้าวต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไปด้วยความมั่นใจและไม่เกิดความ
สับสน
2. การขับเคลื่อนเพื่อบูรณาการมิติหญิงชายบนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเชิง
ปฏิบัติ ดังนี้

- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ควรนำเสนอและเผยแพร่
อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของหลักคุณธรรมและหลักเหตุผลกับ
ความเสมอภาคหญิงชาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องความถูกต้องและชอบธรรมของ
สังคม ตลอดจนแสดงถึงพลังอันยิ่งใหญ่ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่
ครอบคลุมถึงมิติต่าง ๆ อันหลากหลาย
- ในการรณรงค์เรื่องความเสมอภาคหญิงชาย ควรเน้นมิติทางจิตใจของทั้งสอง
แนวคิด ใ้บุคคลเข้าใจและตระหนัก ในสาระสำคัญของแนวคิดอย่างเต็มที่
เพื่อให้เกิดจิตร่วม จนเป็นพลังให้การรณรงค์ได้ผลอย่างสมบูรณ์

- การขยายความเรื่องบทบาทของผู้หญิงในการช่วยจรรโลงและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ควรใช้วิธีสื่อสารที่น่าสนใจและโดนใจ เช่น การใช้เรื่องราวในชีวิตจริง
- ประเด็นเรื่องความเสมอภาคของหญิงชายจะช่วยให้ครอบครัวและสังคมมีคุณภาพและมีผลต่อการป้องกันความเสี่ยง เป็นประเด็นที่น่าจะนำมาเผยแพร่และรณรงค์ได้เช่นกัน (ภาคผนวก จ)

ข้อเสนอแนะเพื่อการบูรณาการมิติหญิงชายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รองศาสตราจารย์ ดร. จุรี วิจิตรวาทการ ประธานศูนย์สาธารณะประโยชน์และประชาสังคมได้แนะนำวิทยากร ซึ่งประกอบด้วย

1. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

2. คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์

นายกสมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย

3. นายมิชัย วีระไวทยะ

ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน

คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ได้เล่าถึงที่มาของการส่งเสริมความเสมอภาคของสตรีโดยภาครัฐว่า ในสมัยที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คุณหญิงสุพัตราได้เสนอให้ตั้งหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลเรื่องสตรีโดยเฉพาะ จนเกิดเป็นสำนักงานคณะกรรมการประสานงานและส่งเสริมสตรีแห่งชาติ (กสส.) ที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งขยายความต่อว่า ในสมัยก่อนความเข้าใจของสังคมเกี่ยวกับเรื่องความเสมอภาคหญิงชายยังมีน้อย เช่น เรื่องความรุนแรงในครอบครัว ว่าจะพัฒนาจนประชาชนเข้าใจว่า ความรุนแรงเป็นเรื่องของชาติ ไม่ใช่แค่เรื่องครอบครัว หรือเรื่องของหญิงหรือชาย ก็ต้องอาศัยการขับเคลื่อนอยู่เป็นสิบปี

ปัจจุบัน งานหลักของคุณหญิง สุพัตรา ได้ขยับจากเรื่องสตรี ไปสู่ประเด็นเรื่องชุมชน คือการลงไปทำความเข้าใจกับภาคประชาชนจากล่างขึ้นบน ซึ่งเชื่อว่า หากชุมชนมีความเข้มแข็งและมีวิถีคิดที่ถูกต้อง ความเสมอภาคและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ย่อมเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน พร้อมกับ

ยกตัวอย่าง ประสบการณ์ของชุมชนบ้านหนองกลางดง ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ว่า การที่ชาวบ้านมีตัวแทนจากทุกกลุ่มมาร่วมใน สภาผู้นำร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน และ อบต. ในการถกคุยเกี่ยวกับปัญหาของหมู่บ้าน การเกิดขึ้นของเวทีดังกล่าว ทำให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง หลังจากผ่านไป 6 ปี พบว่าปัญหาต่าง ๆ ของหมู่บ้านลดลง ไม่ว่าจะเป็นปัญหา สิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด หรือ ปัญหาเรื่องหนี้สินของชาวบ้าน ทั้งนี้เพราะชุมชนได้ผ่าน กระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อพบว่าหนี้สินส่วนใหญ่ของ ชาวบ้านเกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งมีราคาแพง จึงเริ่มหันมาผลิตปุ๋ยจุลินทรีย์ใช้เอง ทำให้สิ่งแวดล้อม ดีขึ้นพร้อม ๆ กับที่ปัญหาหนี้สินของชาวบ้านลดลง เป็นต้น

คุณหญิงสุพัตรา ได้ให้ข้อสรุปในประเด็นนี้ว่า ชุมชนจะเข้มแข็งได้ ต้องเริ่มต้นจากความคิด ที่ถูกต้อง คือ

- รู้ปัญหา
- มีส่วนร่วม
- เสมอภาค ไม่ผูกขาดความคิดเห็น
- มีทุนทางปัญญา ทุนทางสุขภาพ ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสิ่งแวดล้อม /ทรัพยากร

ทุนสวัสดิการกลาง ทุนแกนนำ (ผู้นำมีการหมุนเวียนกัน) ทุนเวทีสาธารณะ (การถ่ายทอดเสียงการ ประชุมทั่วหมู่บ้าน) ทุนทางเศรษฐกิจ (หนี้ลดลง)

ในประเด็นเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างเรื่องมิติหญิงชายและเศรษฐกิจพอเพียง คุณหญิง สุพัตราให้ความเห็นว่า เรื่องความเสมอภาคไม่ใช่แค่เรื่องจำนวน องค์หญิง หรือผู้ชายที่เป็นผู้นำ เท่านั้น แต่เป็นเรื่องการเปิดช่องทางให้ทุกคนมีโอกาสมีส่วนร่วมอย่างเปิดกว้าง จากประสบการณ์ใน พื้นที่พบว่า การที่เยาวชนทั้งหญิงและชาย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในสภาระดับตำบลตั้งแต่แรก ทำให้ เยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่เป็นหญิง ได้มีโอกาสเรียนรู้ และแสดงความสามารถ จนเป็นที่ ยอมรับของคนในชุมชน

ท้ายที่สุด คุณหญิงสุพัตรา ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขับเคลื่อนเรื่องความเสมอภาค หญิงชายของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ว่า

- การขับเคลื่อนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากสามารถโยงไปสู่ชีวิตจริงของชาวบ้าน นอกเหนือจากการทำงานเฉพาะในระดับนโยบาย หรืองานเชิงวิชาการ ขณะเดียวกัน ควรศึกษาหรือทำงานร่วมกับสิ่งที่มีผู้ทำอยู่แล้ว โดยเฉพาะในระดับชุมชน
- ความไม่เข้าใจเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการขับเคลื่อนเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย และการจะปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมได้ การลงไปทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนย่อมเป็นเรื่องสำคัญ

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์

นายกสมาคมติดตามการพัฒนสตรีในประเทศไทย

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ เริ่มต้นแลกเปลี่ยนด้วยการกล่าวชมเชยผู้คิดหัวข้อ การวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งพยายามนำสองแนวคิดที่ลึกซึ้งมาเชื่อมโยงกัน และ ชื่นชมผู้วิจัย ที่ได้สร้างฐานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาปรับใช้ในการทำงานเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

คุณหญิงทิพาวดี ได้ให้ข้อคิดเห็นต่อผลงานวิจัย หลายประการ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำกรณีศึกษาจากต่างประเทศ ที่นำเสนอในงานวิจัยนี้ ไปป รับใช้ในการขับเคลื่อนเรื่องความเสมอภาคหญิงชายในประเทศไทย

คุณหญิงทิพาวดีกล่าวชื่นชมการคัดเลือกกรณีศึกษาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ว่า การหาแบบอย่างและตัวอย่างจากประเทศต่าง ๆ ผ่านการคัดสรรอย่างมีเหตุผล เช่น นิวซีแลนด์ เป็นประเทศเล็ก ที่มี การผสมผสานทางเชื้อชาติ มุมมองของประเทศนิวซีแลนด์จึงมีทั้งแบบจากเล็กสู่ใหญ่ และจากใหญ่ กระทบเข้าสู่เล็ก ฟินแลนด์ เป็นประเทศขนาดเล็กที่ พัฒนาอย่างดีที่สุดในทุก ๆ มิติ มีโมเดลการพัฒนาที่สมบูรณ์ ส่วนฟิลิปปินส์ เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความใกล้เคียงกับประเทศไทย และมีความก้าวหน้าเรื่องการพัฒนาสตรีมากที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชีย ในขณะที่วันดา สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ประเด็นเรื่องสตรีมาเป็นกลไกในการแก้ปัญหาของชาติ

ทั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อนของประเทศต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่มีความค่า และควรนำมาพิจารณาให้ลึกซึ้ง เพราะสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของประเทศไทยได้ เช่น

- ประเทศนิวซีแลนด์ มีการตั้งเป้าหมายระดับชาติ ที่เราอาจใช้เป็นแบบอย่าง เพราะมีใจความที่ครอบคลุมเป้าหมายได้สมบูรณ์ คือ “สตรีมีทางเลือกที่แท้จริงและใช้ความเข้มแข็งของตนให้บรรลุความสำเร็จอย่างสูงสุดทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ ” หรือการใช้ยุทธศาสตร์ “ทำพร้อมกันทุกภาคส่วน” ของนิวซีแลนด์ คือ การนำเรื่องมิติหญิงชายแทรกเข้าไปในทุกกระบวนการทำงาน เป็นต้น

ในส่วนของกลไกและโครงสร้างการทำงาน งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็น ว่านิวซีแลนด์มีการใช้กลไกของศูนย์ประสานงาน ด้านความเสมอภาค หญิงชาย (Gender Focal Point) เช่นเดียวกับประเทศไทย คุณหญิง ทิพาดีจึง เสนอ ต่อไป ว่า กลไกของไทยจะทำงานได้ดีขึ้นหากทรงปลัดกระทรวงที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องมิติหญิงชาย (CGEO) เป็นคนเดียวกับผู้ที่ดูแลเรื่องยุทธศาสตร์หรือแผนประจำปี เพราะจะทำให้การบูรณาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเสนอว่าสำนักงานปลัดกระทรวง ควรจะเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนเรื่องความเสมอภาคหญิงชาย เพราะเป็นหน่วยงานที่คุมทั้งเรื่อง แผนงานและกำลังคน

- ประเทศฟินแลนด์ มีกลไกบางอย่างที่เราอาจนำมาประยุกต์ได้ เช่น เรื่องผู้ตรวจการด้านความเสมอภาค ซึ่งเราอาจนำเนื้องาน ของตำแหน่งดังกล่าวมาพิจารณา แล้วนำมาผนวกรวมในงานของผู้ตรวจราชการแต่ละกระทรวง อันเป็นตำแหน่งงานที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว หรือเรื่องการสร้างภาคีสถิติสังคม ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์มากขึ้น

- ประเทศฟิลิปปินส์ กรณีตัวอย่างของเมือง Quezon City เช่น การให้รางวัล “The Most Gender Sensitive Award” แก่ภาพยนตร์นับว่าเป็นนวัตกรรมทางสังคมที่น่านำมาใช้เป็นแบบอย่าง

- ประเทศวันดา มี ประสพการณ์ การขับเคลื่อนเรื่องมิติหญิงชายที่ ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน ที่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัญหา คือ ทำไปแก้ไป ไม่ทุ้ ี่ไม่แข็งตัว เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการเรื่องความเสมอภาคหญิงชายกับเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากหัวใจของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ทุกคนพึ่งตนเองได้ ซึ่งไม่ต่างจากหัวใจของเรื่องความเสมอภาค ซึ่งคุณหญิงทิพาวดีมองว่า ความเท่าเทียมไม่ใช่เรื่องของการทำให้ทุกคนเหมือนกัน แต่เป็นการส่งเสริมให้ทุกคนเท่าเทียมกันในฐานะของความเป็นคน คือ การพึ่งพาตนเองได้ ไม่เป็นภาระของตนเองและสังคม ซึ่งควรนำมติดังกล่าวนี้ผสมเข้าไปในการพัฒนาให้ได้

อย่างไรก็ตาม ผลวิจัยนี้ชี้ว่าไม่มีโครงการใดเลยของหน่วยงานภาครัฐที่มีการบูรณาการมิติหญิงชายกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่ต้องกระทำให้เกิดขึ้น โดยคุณหญิงทิพาวดี ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

- สำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ควรเป็นกลไกหลักในแต่ละกระทรวง
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถช่วยเรื่องการบูรณาการแผน
- สำนักงานประมาณ สามารถผลักดันเรื่อง Gender Budgeting ให้มีผลเป็นรูปธรรม

ในท้ายที่สุด คุณหญิงทิพาวดีได้ยกข้อความซึ่งนางฮิลลารี คลินตัน ได้กล่าวไว้ว่า “สิทธิสตรี คือสิทธิมนุษยชน” ซึ่งคุณหญิงปรารภจะนำเสนอในลักษณะเดียวกันในเวทีนี้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง คือวิถีสู่ความเสมอภาคหญิงชาย”

นายมิชัย วีระไวทยะ

ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน

นายมิชัย วีระไวทยะ ซึ่งเป็นผู้อภิปราย คนสุดท้าย ได้เริ่มต้นอย่างน่าประทับใจว่า “การขับเคลื่อนที่ผ่านมาช้า เพราะเราหวังพึ่งราชการ ต่อไปเราจะสงสารราชการ และทำเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้” จากนั้นจึงได้นำเสนอผลงานอย่างเป็นรูปธรรมที่ได้กระทำไปแล้ว และสิ่งที่จะกระทำในอนาคต เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในขอบข่ายของ “โครงการชุมชนพอเพียง ” นายมีชัย ได้ยกตัวอย่างว่า หลักการของโครงการคือการทำให้ผู้ด้อยโอกาสมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะเดียวกันก็ได้ละเลยประเด็นมิติหญิงชายในการดำเนินงาน เช่น

- ในแต่ละประชาคม ต้องมีผู้หญิงอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง จึงจะสามารถนำงบประมาณ 18,000 ล้านบาทที่รัฐจัดสรรไว้ไปใช้ในชุมชนของคนได้
- งบประมาณจำนวนหนึ่งถูกกันไว้เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมส่งเสริมบทบาทและสถานภาพของสตรี เช่น การพาไปทัศนศึกษาดูงานในชุมชนที่เป็นตัวอย่างที่ดีของการมีความเสมอภาคหญิงชาย เช่น ในหมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชนเป็นหญิง เป็นต้น

หลังจากนั้น นายมีชัย ได้กล่าวถึงพันธกิจ (Commitment) ที่ตนตั้งใจจะทำให้สำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดการจัดทำโครงการที่มีความหลากหลาย อาทิ

- การเอาจริงเอาจังในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นต้นมา เช่น ตั้งรางวัล 100,000 บาท ในการเขียนอักษรเรื่องการส่งเสริมความเสมอภาคสตรี หรือส่งเสริมให้มีการค้นคิดเกมส์ ที่ต่อต้านเรื่องความไม่เสมอภาค ในลักษณะ Edutainment
- การจัดตั้งบริษัทธุรกิจเพื่อสังคม ส่งเสริมสาธารณประโยชน์และความเสมอภาค โดยจะซื้อหุ้นในบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อเข้าไปเป็นกรรมการตรวจสอบเรื่องความเสมอภาคของผู้บริหารในบริษัทเหล่านั้น ส่วนรายรับที่ได้จากบริษัทได้มา จะฝากกับธนาคารที่คำนึงถึงเรื่องมิติหญิงชาย (Gender Sensitive) เท่านั้น

ก่อนจบการอภิปราย นายมีชัย ได้นำเสนอภาพตัวอย่างผลงาน ซึ่งมีการบูรณาการเรื่องมิติหญิงชายกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างได้ผล อาทิ

- โครงการเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยสำหรับสตรี (สมาชิก ต้องไม่ ตั้งครรภ์ จึงจะกู้เงินมาลงทุนได้)
- โครงการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ในโรงเรียน (วิทยากรหลักเป็นผู้หญิง)
- โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน (กรรมการครึ่งหนึ่งของกรรมการพัฒนาหมู่บ้านต้องเป็นผู้หญิง หนึ่งในสามเป็นเยาวชน และอีกหนึ่งในสามเป็นผู้สูงอายุ)
- ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน (กรรมการอย่างน้อยครึ่งหนึ่งต้องเป็นผู้หญิง)

- การส่งเสริมอุตสาหกรรมในชนบทเพื่อลดการย้ายถิ่น (ช่วยเหลือผู้หญิง ให้ต้องอพยพไปเป็นแรงงานในเมือง)
- โครงการอาหารกลางวันยั่งยืน (เพื่อให้เด็กทั้งหญิงและชายมีโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาทั้งร่างกายและสติปัญญา)
- โครงการธุรกิจเพื่อทุนการศึกษา (การให้เงินกู้เพื่อการศึกษาแก่เด็กนักเรียนหญิง โดยสอนให้เด็กหัดทำธุรกิจ)
- ศูนย์ฝึกอบรมไอทีและจีพีเอสประจำหมู่บ้าน (เด็กผู้หญิงเป็นแกนนำในการทำระบบชลประทานโดยใช้ระบบจีพีเอส)
- องค์การบริหารหมู่บ้านเยาวชน (ฝึกฝนเรื่องประชาธิปไตย ความโปร่งใส และความเสมอภาค)
- การสร้างจิตสาธารณะ
 - ห้องสมุดของเล่นประจำหมู่บ้าน (ส่วนใหญ่ชาวบ้านเลือกเด็กผู้หญิงมาเป็นกรรมการ)
 - ให้เด็ก ๆ ทำงานเพื่อสังคม หรือเอาขยะมาแลกของเล่น

ในท้ายที่สุด นายมิซึได้ให้ข้อสรุปว่า “การทำงานทั้งหมดที่ทำมาไม่ล้มเหลวเพราะเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ”

ข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมสัมมนา

หลังจากการอภิปรายบนเวทีจบลง ผู้ดำเนินการอภิปรายได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสัมมนาได้ร่วมแลกเปลี่ยนและซักถาม มีผู้ร่วมสัมมนาจากกรมประมงนำเสนอว่า หน่วยงานของตนเคยได้รับรางวัลกรมดีเด่นภาครัฐในเรื่องการส่งเสริมความเสมอภาค มีการจัดทำวารสารรายปีโดยศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (GFP) ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องต่อสู้เองอย่างยากลำบากกว่าจะได้งบประมาณในการจัดพิมพ์วารสารแต่ละครั้ง ดังนั้น จึงเสนอว่าในการบูรณาการน่าจะมียุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรม มีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจน เพราะปัจจุบันยังไม่มี การดำเนินการ

ให้เป็นกิจลักษณะ นอกจากนั้น ยังตั้งข้อสังเกตว่าตัวแทนจากแต่ละกรมที่มาเข้าร่วมสัมมนา ส่วนมากจะเป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ ซึ่งจะไม่มีอำนาจตัดสินใจในระดับนโยบาย

จากประเด็นที่ผู้เข้าร่วมสัมมนานำเสนอ นายมีชัย วีระไวทยะได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ถ้าเป็นไปได้ไม่อยากให้รอแต่งงบประมาณจากภาครัฐ เพราะภาคเอกชนใหญ่ ๆ มักจะมีงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคม หรือแม้แต่บริษัทที่ทำเรื่องประมง ก็น่าจะมีกำลังพอจะสนับสนุนการจัดทำวารสารนี้ได้ ส่วนคุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ ได้แนะนำให้ใช้ทฤษฎี “ป่าล้อมเมือง” หรือการหาเพื่อนร่วมอุดมการณ์ในแนวราบ ซึ่งก็คือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจะได้ช่วยกันผลักดันไปสู่ผู้บริหารในระดับนโยบายได้ง่ายขึ้น

จากนั้น มีผู้เสนอว่า อยากเห็นบริษัทที่ลงหุ้นกันทำธุรกิจเพื่อสังคม โดยเฉพาะการตรวจสอบบรรษัทภิบาลและความเสมอภาคที่นายมีชัยได้กล่าวไว้ ในตอนต้น ซึ่งนายมีชัยบอกว่า ถ้าตั้งก็อาจใช้ชื่อว่า บริษัทเสมอภาค

3 ผลการจัดส่งหนังสือผลการวิจัยที่จัดพิมพ์

หนังสือผลการวิจัยที่ได้จัดพิมพ์ในเบื้องต้นได้มอบให้วิทยากรและผู้ร่วมสัมมนาทุกคนที่มา
ร่วมงานในการสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย คนละ 1 เล่ม ซึ่งปรากฏว่ามีหน่วยงานและบุคคลหลาย
คนได้ขอเพิ่มเติมเพื่อนำไปให้บุคคลที่เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถมาร่วมงานได้

นอกจากนั้น ได้จัดส่งไปให้หน่วยงาน สถาบันการศึกษา และบุคคลต่าง ๆ รวมทั้ง
สื่อมวลชน รวมทั้งสิ้น 412 ราย ดังรายชื่อต่อไปนี้

ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ 129 หน่วยงาน

1. สำนักนายกรัฐมนตรี

1. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
3. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
4. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
5. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
6. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
7. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
8. เลขาธิการสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
9. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
10. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
11. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. กระทรวงการคลัง

12. ปลัดกระทรวงการคลัง
13. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
14. อธิบดีกรมธนารักษ์
15. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
16. อธิบดีกรมศุลกากร
17. อธิบดีกรมสรรพสามิต
18. อธิบดีกรมสรรพากร
19. อธิบดีกรมบัญชีกลาง
20. ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

3. กระทรวงการต่างประเทศ

21. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

22. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
23. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ
24. ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

5. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

25. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
26. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
27. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
28. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

29. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

30. ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
31. เลขานุการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
32. อธิบดีกรมปศุสัตว์
33. อธิบดีกรมประมง
34. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
35. อธิบดีกรมชลประทาน
36. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
37. เลขานุการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
38. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
39. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
40. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

7. กระทรวงคมนาคม

41. ปลัดกระทรวงคมนาคม
42. ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
43. อธิบดีกรมทางหลวง
44. อธิบดีกรมทางหลวงชนบท
45. อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
46. อธิบดีกรมการขนส่งทางบก
47. อธิบดีกรมการขนส่งทางอากาศ

8. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

48. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
49. เลขานุการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
50. อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
51. อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
52. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
53. อธิบดีกรมป่าไม้

- 54. อธิปไตยกรรมทรัพยากรน้ำ
- 55. อธิปไตยกรรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- 56. อธิปไตยกรรมควบคุมมลพิษ
- 57. อธิปไตยกรรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

9. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 58. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 59. อธิปไตยกรรมอุดมศึกษา
- 60. ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ

10. กระทรวงพลังงาน

- 61. ปลัดกระทรวงพลังงาน
- 62. อธิปไตยกรรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
- 63. อธิปไตยกรรมธุรกิจพลังงาน
- 64. อธิปไตยกรรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- 65. ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

11. กระทรวงพาณิชย์

- 66. ปลัดกระทรวงพาณิชย์
- 67. อธิปไตยกรรมการค้าภายใน
- 68. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมธุรกิจประกันภัย
- 69. อธิปไตยกรรมทรัพย์สินทางปัญญา
- 70. อธิปไตยกรรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- 71. อธิปไตยกรรมการค้าต่างประเทศ
- 72. อธิปไตยกรรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- 73. อธิปไตยกรรมส่งเสริมการส่งออก

12. กระทรวงมหาดไทย

- 74. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 75. อธิบดีกรมการปกครอง
- 76. อธิบดีกรมที่ดิน
- 77. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
- 78. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 79. อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 80. อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

13. กระทรวงยุติธรรม

- 81. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 82. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
- 83. อธิบดีกรมบังคับคดี
- 84. อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 85. ผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- 86. อธิบดีกรมคุมประพฤติ
- 87. อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 88. อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 89. อธิบดีกรมราชทัณฑ์
- 90. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญาผิด

14. กระทรวงแรงงาน

- 91. ปลัดกระทรวงแรงงาน
- 92. อธิบดีกรมการจัดหางาน
- 93. อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- 94. อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- 95. เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม

15. กระทรวงวัฒนธรรม

- 96. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- 97. อธิบดีกรมการศาสนา
- 98. อธิบดีกรมศิลปากร
- 99. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 100. ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

16. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- 101. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 102. อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ
- 103. เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

17. กระทรวงศึกษาธิการ

- 104. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 105. เลขาธิการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- 106. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 107. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 108. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

18. กระทรวงสาธารณสุข

- 109. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- 110. อธิบดีกรมการแพทย์
- 111. อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- 112. อธิบดีกรมสุขภาพจิต
- 113. อธิบดีกรมควบคุมโรค
- 114. อธิบดีกรมอนามัย
- 115. อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

- 116. อธิปไตยกรรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- 117. เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

19. กระทรวงอุตสาหกรรม

- 118. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- 119. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- 120. อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม
- 121. อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
- 122. เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
- 123. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- 124. เลขานุการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- 125. เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

20. ส่วนราชการอิสระ(ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง)

- 126. นายกราชบัณฑิตยสถาน
- 127. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 128. เลขานุการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- 129. อัยการสูงสุด

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.)

1. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่
2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี
3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาฬสินธุ์
4. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกำแพงเพชร
5. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น
6. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี
7. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา
8. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี
9. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยนาท
10. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยภูมิ
11. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชุมพร
12. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย
13. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่
14. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง
15. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตราด
16. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตาก
17. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครนายก
18. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครปฐม
19. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครพนม
20. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา
21. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช
22. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครสวรรค์
23. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี
24. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนราธิวาส
25. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน
26. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดบุรีรัมย์

27. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี
28. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
29. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปราจีนบุรี
30. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปัตตานี
31. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
32. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา
33. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพังงา
34. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพัทลุง
35. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร
36. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก
37. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี
38. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบูรณ์
39. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแพร่
40. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต
41. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมหาสารคาม
42. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมุกดาหาร
43. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
44. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยโสธร
45. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา
46. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด
47. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระนอง
48. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระยอง
49. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรี
50. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลพบุรี
51. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง
52. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน
53. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเลย
54. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ

55. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสกลนคร
56. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา
57. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล
58. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ
59. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสงคราม
60. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร
61. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว
62. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระบุรี
63. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสิงห์บุรี
64. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัย
65. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุพรรณบุรี
66. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี
67. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์
68. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคาย
69. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู
70. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอ่างทอง
71. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอำนาจเจริญ
72. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุดรธานี
73. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุดรดิษฐ์
74. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุทัยธานี
75. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี

สถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
6. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. มหาวิทยาลัยมหิดล
9. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
10. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
11. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
12. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
13. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
14. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
15. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
16. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
17. มหาวิทยาลัยบูรพา
18. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
19. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
20. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
21. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
22. มหาวิทยาลัยเกริก
23. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
24. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
25. มหาวิทยาลัยรังสิต
26. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

27. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
28. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
29. มหาวิทยาลัยสยาม
30. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
31. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
32. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

บุคคลที่เข้าร่วมงานสัมมนา

1. น.ส.ดาวกระจาย ตุกาศนันท์
2. นางปริญญา วรรตติยา
3. นายบรรดิษฐ์ ภูมิรัตน์
4. น.ส.สุจิตรา กษศิริพงศ์
5. นางลดาวัลย์ บัวเยี่ยม
6. น.ส.สุณิสา รื่นเอน
7. น.ส.นิตานารถ ก่อลากกิจกุล
8. นายนิคม สมสิงห์
9. น.ส.นวรรตน์ อโนมะศิริ
10. นางลัดดาวัลย์ บุญประสิทธิ์
11. น.ส.เดือนใจ รอดยินดี
12. นายชวลิต แดงอินทวัฒน์
13. นางภมรพรรณ ศิริชนะ
14. น.ส.นวมาภา พอเป็น
15. น.ส.เสาวนีย์ เจตินัย
16. นางสุดฤทัย หทัยเสรี
17. นายชัยภัทร เพ็ญรัตน์
18. น.ส.พุทธพร เชื้อหอม
19. น.ส.ดวงกมล วิมลกิจ
20. นางสุปาณี เลิศชัยฤทธิ์
21. นางบังอร ไม้แก่นสาร
22. นางพิศมัย จันทนากุล
23. น.ส.รัชนิกร มาลีบำรุง

24. น.ส.จันจิรา อินตะยะ
25. น.ส.วรรณภา บุญญณี
26. น.ส.อาภากร เนื้ยะอั้น
27. นางอุลลขรัตน์ นิธิกฤตานุสรณ์
28. นายสมประสงค์ โขมพัตร
29. นางสุนันทา ทับทิม
30. นางนิรมล เปลียนจัญญ
31. นายไพบูลย์ นาคเจือ
32. นางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง
33. นางพรสม เปาปราโมทย์
34. นางอัจฉราวิ หาสุนหะ
35. นางพัทธวีรา สุวรรณ
36. นางดวงสุตา เมืองวงษ์
37. นางพัชรี อาระยะกุล
38. น.ส.สมร ศรีศิริ
39. นางนภาเพ็ญ พุ่มนิคม
40. นายสมรวย สุวรรณภักดีจิต
41. นางกุสุมา พนออนุคมสุข
42. นางณัฐดา วิจิตรตระการกุล
43. น.ส.สมศรี จงเป็นสุขเลิศ
44. น.ส.ชุตินันท์ พุ่มกลิ่น
45. นางศันสนีย์ สว่างวิวัฒน์
46. น.ส.พัชรี ศรีสุวรรณ
47. น.ส.ปทุมพร ประสงค์ทรัพย์
48. น.ส.อริยชยา คณะนา

49. น.ส.อมรรัตน์ แก้ววิเศษ
50. น.ส.ชนัชนพัฒน์ เนตรวงศ์ทอง
51. น.ส.วรรณาวรงค์ ทัพเสนีย์
52. น.ส.พวงแข เทียบทอง
53. น.ส.พัชรินทร์ วงศ์พิมสอน
54. น.ส.ตติยาพร แสงกล้า
55. นายพีรต ภูมิสวัสดิ์
56. น.ส.นิภา ภิรมย์รักษ์
57. นายอัฐชัย คุณยพัชร
58. นายชยกร วิทยาเวช
59. นายจักรกฤษณ์ บุรณกิตติภิญโญ
60. น.ส.สุวรรณา ไชยโยธา
61. น.ส.รุ่งนภา สีทะ
62. น.ส.สุพัศรา คำมี
63. นางรัตนา สัยยะนิฐิ
64. นางจันทร์ศิริ สุคนธฉายา
65. น.ส.ทัศนีย์ สุชีวกุล
66. น.ส.สุภาพร กลวิทย์
67. นางสาวสมคิดย์ บัวลังกา
68. นายณพล รัตนจิต
69. นายชูเกียรติ สุวรรณรังษี
70. นางพัชณีย์ กรมแสง
71. นางอรรวรรณ บุญแสน
72. นางพงษ์รัชณี อรชร
73. นางปรมภรณ์ เลิศประพันธ์

74. นายพงศกร หอมบุญยงค์
75. นายยุทธพล ภู่อ้นศรี
76. นางสาวนิภาวรรณ รอดโรคา
77. นางรัชนี พรหมศรี
78. น.ส.กอบกุล วิภาวสุ
79. น.ส.เก๋าก้อย ทองรุต
80. น.ส. หทัยรัตน์ หิ้วยิม
81. นางวันเพ็ญ เอกชน
82. นางพยอม กล่ำศรี
83. นางนพพร ไรจน์เจริญวัฒนา
84. นางจันทิมา ชูหนูช
85. นายสมศักดิ์ ศรีม่วง
86. นายอริยะ เรืองนคร
87. นางลลิตา พึ่งอุดม
88. น.ส.พรพิไล ทรัพย์ทองคำ
89. นางอภัสสร ลีมิตรกุล
90. นางจุฑาพร ศรีวิวัฒน์
91. นางภัทราวดี จันทรเหล่าหลวง
92. นายโชคชัย รัชตไพบุลย์
93. น.ส.ทัศนีย์ ศิลปบุตร
94. น.ส.กรกฏ ยิ้มเขื่อน
95. นายศักดิ์สิทธิ์ เตียวงษ์ยุทธการ
96. น.ส.พีรภาว ประพันธ์เนติวุฒิ
97. น.ส.จักราภรณ์ คงฤทธิ์
98. น.ส.ยุพเยาว์ จันทรเวช

99. นางรุ่งอรุณ เวทรังสิการ
100. น.ศ.ฤติมา อร่ามรุ่ง
101. นางรานี ชัยสิทธิ์
102. นางสาวสิริพร คະชะนา
103. นางรัชฎาสิณี ทิมศรี
104. นางมารศรี ยาชุมรัมย์
105. น.ศ.นิตยา ศรีจันทร์ภาพร
106. นายสิริพงษ์ ชาติทอง
107. นายชำนาญ คุชประภา
108. นางพวงเพชร นาคชาติ
109. นายธงชัย ปิ่นเกษ
110. นายธนา ยันตรโกวิท
111. น.ศ.วรุณพร มณีฉาย
112. น.ศ.ฐิติมา มั่นคง
113. น.ศ.อภิญา ตันสุวัฒน์
114. น.ศ.จุฑามาศ เดชพิทักษ์
115. นางกัญญาลักษณ์ วิเชียรพันธ์
116. น.ศ.เรณวดี สุวรรณมงคล
117. น.ศ.อรรวรรณ ปานคง
118. นางรุ่งนภา บุญยิ่ง
119. ร้อยโทหญิงวัสสิกา วานิชกุล
120. น.ศ.ประณิดา กิจพิทักษ์
121. น.ศ.เนตรนภิส มณฑา
122. น.ศ.มณีนรัตน์ ศรีสุข
123. น.ศ.รจลีย์ หมื่นเงิน

124. นางวารุณี ตระกูลรังสี
125. นางสุกัญญา ไพศาลธรรม
126. นายประพันธ์ มนการดำรงค์
127. นายพิเชฐ เอื่องฤทัย
128. นางฉัตรเทวี อริน
129. นางละออ ปานพิมพ์
130. น.ส.รัชรีน สุวรรณวัฒนะ
131. น.ส.สุภาพร เสี่ยงประเสริฐ
132. นางจงรัก ร่มสินธุ
133. น.ส.เสาวณี มุติแดง
134. นายกฤษฎา ชาราสุข
135. นางสุกัญญา ศรีไชโย
136. นายสุพรรณ แสงทอง
137. น.ส.สมใจ ยกทรัพย์
138. น.ส.วาณี ทัพพะประณะ
139. น.ส.ณัฐวดีณันท์ รังสิตราพร
140. น.ส.อัญชลี คติอนุรักษ์
141. น.ส.เกวลี อินฉ้วน
142. นางศรีปัญญา วัชนาค
143. นายไพสิฐโกศล โกศลวัฒน์
144. นางอัมพร ศรีสำรวล
145. นางยุวพร ช่วงล้ำ
146. นางณัฐวดี ศรีสง
147. นางกนิษฐา สุกนอสีท่า
148. น.ส. กชพรรณ ภิรมย์

149. น.ศ.พิจิตรศิริ แพรนนที
150. นางนฤมล ริมปีกุล
151. นางธัญพร ลาภานันต์
152. น.ศ.วาริ สุทธิพันธ์
153. ว่าที่ร้อยตรี มาณพ วรรัตนพิสุทธิ
154. เรือโท สายันต์ สุโขพืช
155. นางจินตนา ณ ระนอง
156. นายเอกกมล จรัสขนะเพท
157. นางสาวสุพัตรา ภูษณานุสรณ์
158. น.ศ.พิศมัย ขนบดี
159. น.ศ.สิริพร สงบธรรม
160. ดร.โกสุม โอมพรนุวัฒน์
161. นางจิตราภา หิมะทองคำ
162. ดร.สุวิชา เป้าอารีย์
163. น.ศ.ปาริชาติ หอมเกษร
164. น.ศ.กัณทยา กาญจนวรรณะ
165. นายอภิชาติ สุขแสง
166. น.ศ.เยาวเรศ หยดพวง
167. น.ศ.ชุติมา ทั้งพิชัย
168. น.ศ.ภูพิงค์ พันธุ์ดี
169. น.ศ.ศรีสุดา วินิจสุวรรณ
170. นายวิเชียร บุญวัฒน์
171. น.ศ.ณัชชาวิช วิเชียรรัตน์
172. ศ.พ.ญ.เพ็ญศรี พิชัยสนธิ
173. นางเมทินี พงษ์เวช

- 174. ดร.สุธีรา วิจิตรานนท์
- 175. นายสุรพล หวังสูง
- 176. รศ.ทองศรี กำภู ณ อยุธยา

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ร่วมสัมมนา

รายชื่อผู้ร่วมสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย
เรื่อง “การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนา
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

วิทยากร

1. ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย
2. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์
3. นายมิชัย วีระไวทยะ
4. คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์

รายชื่อหน่วยงานที่เข้าร่วม

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
1. สำนักนายกรัฐมนตรี		
สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี	น.ส.ดาวกระจาย ตุกาศนันท์	
	นางปริญญา วรรตติยา	
	นายบรรดิษฐ์ ภูมิรัตน์	
	น.ส.สุจิตรา กษศิริพงศ์	นิติกรชำนาญการ
กรมประชาสัมพันธ์	นางลดาวัลย์ บัวเอี่ยม	รองอธิบดีกรม ประชาสัมพันธ์
	น.ส.สุณิสา รื่นเอน	นักประชาสัมพันธ์
สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค	น.ส.นิศานารถ ก่อลากิจกุล	นักวิชาการเผยแพร่
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	นายนิคม สมสิงห์	
สำนักงบประมาณ	น.ส.นวรรตน์ อโนมะศิริ	ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
	นางลัดดาวัลย์ บุญประสิทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
สำนักงานสภาความมั่นคง แห่งชาติ	น.ส.เดือนใจ รอดยินดี	เลขานุการกรม
	นายชวลิต แดงอินทวัฒน์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน	นางภมรพรรณ ศิริชนะ	นักทรัพยากรบุคคลเชี่ยวชาญ
	น.ส.นวมภา พอเปิน	ผอ.สสช.
สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	น.ส.เสาวนีย์ เจตินัย	
	นางสุดฤทัย หทัยเสรี	
	นายชัยภัทร เพ็ญรัตน์	
	น.ส.พุทธพร เชื้อหอม	
	น.ส.ดวงกมล วิมลกิจ	
2. กระทรวงการคลัง		
สำนักงานปลัด กระทรวงการคลัง		
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	นางสุปาณี เลิศชัยฤทธิ์	
กรมธนารักษ์		
สำนักงาน คณะกรรมการนโยบาย รัฐวิสาหกิจ		
กรมศุลกากร		
กรมสรรพสามิต		
กรมสรรพากร	นางบังอร ไม้แก่นสาร	
	นางพิสมัย จันทนากุล	
กรมบัญชีกลาง		

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	น.ส.รัชนิกร มาลีบำรุง	
	น.ส.จันจิรา อินตะยะ	
	น.ส.วรรณภา บุญญธิษฐ์	
3. กระทรวงการต่างประเทศ		
สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	น.ส.อาภากร เนียะอัน	
4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา		
สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวฯ	นางกุลยรัตน์ นิธิฤตตานุสรณ์	
สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ	นายสมประสงค์ โขมพัตร	รองผู้อำนวยการสำนักฯ
	นางสุนันทา ทับทิม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	นางนิรมล เปลียนจรรยา	ผู้อำนวยการกองกลาง
5. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		
สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	นายไพบุลย์ นาคเจือ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	นายสุกฤกษ์ หงษ์ภักดี	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
	นางอนุสรณ์ อินทร์คำแพง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม ความเสมอภาคหญิงชาย
	นางพรสม เปาปราโมทย์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสตรี
	นางอัจฉราภวี หาสุณหะ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	นางพัทธ์วีรา สุวรรณ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	นางดวงสุดา เมืองวงษ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	นางพัชรี อาระยะกุล	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	น.ส.สมร ศรีศิริ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	นางนภาเพ็ญ พุ่มนิคม	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	นายสมรวย สุวรรณภักดีจิต	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ
	นางกุสุมา พนออนุคมสุข	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	นางณัฐตา วิจิตรตระการกุล	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	น.ส.สมศรี จงเป็นสุขเลิศ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	น.ส.ชุตินันท์ พุ่มกลิ่น	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	นางศันสนีย์ สว่างวิวัฒน์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	น.ส.พัชรี ศรีสุวรรณ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	น.ส.ปทุมพร ประสงค์ทรัพย์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	น.ส.อริยชยา คณะนา	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
	น.ส.อมรรัตน์ แก้ววิเศษ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
	น.ส.ชนัชพัฒน์ เนตรวงศ์ทอง	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	น.ส.วรรณารงค์ ทัพเสนีย์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	น.ส.พวงแข เทียบทอง	
	น.ส.พัชรินทร์ วงศ์พิมสอน	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม ปฏิบัติงาน
	น.ส.ศุติยาพร แสงกล้า	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม ปฏิบัติงาน
	นายพีรต ภูมิสวัสดิ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	น.ส.นิภา ภิรมย์รักษ์	
	นายอัฐชัย คุณยพัชร	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	นายชยกร วิทยาเวช	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	นายจักรกฤษณ์ บุรณกิตติภิญโญ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	น.ส.สุวรรณา ไชยโยธา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
	น.ส.รุ่งนภา สีทะ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	น.ส.สุพัตรา คำมี	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
	นางรัตนา สัยยะนิฐิ	ผู้อำนวยการกองกลาง
	นางจันทร์ศิริ สุคนธฉายา	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและ พัฒนาเครือข่าย
	น.ส.ทัศนีย์ สุชีวกุล	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ พิเศษ

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
	น.ส.สุภาพร กลวิทย์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและ ผู้สูงอายุ		
สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด กาญจนบุรี	นางสมคิดย์ บัวลังกา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ชัยภูมิ	นายชนพล รัตนจิต	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม ชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด สงขลา	นายชูเกียรติ สุวรรณรังษี	พมจ.
สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ลพบุรี	นางพัชนีย์ กรมแสง	
	นางอรวรรณ บุญแสน	
สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด นครสวรรค์	นางพงษ์รัชณี อรชร	
สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	นางปรมภรณ์ เลิศประพันธ์	

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสมุทรสาคร	นายพงศกร หอมบุญยงค์	
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดหนองบัวลำภู	นายยุทธพล ภูชื่นศรี	
6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	นางสาวนิภาวรรณ รอดโรคา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางรัชณี พรหมศรี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	น.ส.กอบกุล วิภาวสุ	นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	น.ส.เก๋ก้อย ทองรุต	
	น.ส. หทัยรัตน์ หยิวิม	
กรมปศุสัตว์	นางวันเพ็ญ เอกชน	นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
กรมประมง	นางพยอม กล่ำศรี	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กรมชลประทาน	นางนวพร โรจน์เจริญวัฒนา	
	นางจันทิมา ชูหนูช	
กรมพัฒนาที่ดิน	นายสมศักดิ์ ศรีม่วง	
	นายอริยะ เรืองนกร	

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	นางลลิตา พึ่งอุดม	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
	น.ส.พรพิไล ทรัพย์ทองคำ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	นางอารักศร ลีมีตระกูล	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร	นางจุฑาพร ศรีวิวัฒน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
7. กระทรวงคมนาคม		
สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม	นางภัทราวดี จันทร์เหล่าหลวง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
	นายโชคชัย รัชตไพบุลย์	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	น.ส.ทัศนีย์ ศิลปบุตร	GFP
กรมทางหลวง	น.ส.กรกฎ ยิ้มเยื่อน	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
8. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	นายศักดิ์สิทธิ์ เตียวงษ์ชูวรการ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	น.ส.พีรภาว้ ประพันธ์เนติวุฒิ	บุคลากร
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	น.ส.จักราภรณ์ คงฤทธิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กรมทรัพยากรน้ำ	น.ส.บุษยาวั จันทรเวช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
	นางรุ่งอรุณ เวทริงสิการ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
	น.ส.ฤติมา อร่ามรุ่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	นางรานี ชัยสิทธิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการชำนาญการพิเศษ
9. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร		
กรมอุตุนิยมวิทยา	นางสิริพร คะชะนา	
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	นางรัชฎาณี ทิมศรี	นักวิชาการสถิติชำนาญการ
10. กระทรวงพลังงาน		
สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน	นางมารศรี ยาชุมมณั	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
	น.ส.นิตยา ศรีจันทร์พร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

หน่วยงาน	รายชื่อผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	นายสิริพงษ์ ชาติทอง	พนักงานฝ่ายอำนวยการ
11. กระทรวงพาณิชย์		
กรมส่งเสริมการส่งออก	นายชำนาญ คุชประภา	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
12. กระทรวงมหาดไทย		
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	นางพวงเพชร นาคชาติ	
	นายธงชัย ปิ่นเกษ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	นายธนา ยันตรโกวิท	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม
	น.ส.วรุณพร มณีฉาย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
	น.ส.จิตติมา มั่นคง	
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	น.ส.อภิญา ตันสุวัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
	น.ส.จุฑามาศ เดชพิทักษ์	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ
กรมโยธาธิการและผังเมือง	นางกัญญาลักษณ์ วิเชียรฉันท	นักทรัพยากรชำนาญการพิเศษ

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
13. กระทรวงยุติธรรม		
สำนักงานกิจการยุติธรรม	น.ส.รีนวดี สุวรรณมงคล	รองผู้อำนวยการสำนักงาน กิจการยุติธรรม
	น.ส.อรรณพ ปานคง	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญ การ
กรมบังคับคดี	นางรุ่งนภา บุญยิ่ง	
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	ร้อยโทหญิงวัสนิกา วานิชกุล	เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ
สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	น.ส.ประณิดา กิจพิทักษ์	
	น.ส.เนตรนภิส มณฑา	
กรมคุมประพฤติ	น.ส.มณีรัตน์ ศรีสุข	พนักงานธุรการชำนาญงาน
	น.ส.รจติ หมีเงิน	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	นางวารุณี ตระกูลรังสี	
14. กระทรวงแรงงาน		
สำนักงานปลัดกระทรวง แรงงาน	นางสุกัญญา ไพศาลธรรม	
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	นายประพันธ์ มนการดำรงค์	รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือ แรงงาน
	นายพิเชฐ เอื้องฤทัย	นักวิชาการพัฒนาฝีมือ แรงงานชำนาญการ
กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน	นางฉัตรเทวี อริน	นักวิชาการแรงงานชำนาญ การ

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
15. กระทรวงวัฒนธรรม		
กรมการศาสนา	นางละออ ปานพิมพ์	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
กรมศิลปากร	น.ส.รัชรีน สุวรรณวัฒนะ	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผนชำนาญการ
	น.ส.สุภาพร เสียงประเสริฐ	
สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	นางจงรัก ร่มสินธุ	
16. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
สำนักงานปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	น.ส.เสาวณี มุสิแดง	ผู้ตรวจราชการกระทรวง
	นายกฤษฎา ธาราสุข	ผู้อำนวยการสำนักบริหาร กลาง
	นางสุกัญญา ศรีไชโย	นักทรัพยากรบุคคล
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	นายสุพรรณ แสงทอง	รองเลขาธิการสำนักงาน ปรมาณูเพื่อสันติ
	น.ส.สมใจ ยกทรัพย์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
17. กระทรวงศึกษาธิการ		
สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา	น.ส.วาณี ทัพพะปุระณะ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ พิเศษ
	น.ส.ณัฐวดีณัฐ รังสิตราพร	
18. กระทรวงสาธารณสุข		
สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข	น.ส.อัญชลี คติอนุรักษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผน

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
กรมการแพทย์	น.ส.เกวลิ อินฉ้วน	นักทรัพยากรบุคคล
	นางศรีปัญญา วัฒนาค	นักทรัพยากรบุคคล
กรมสุขภาพจิต	นายไพสิฐ โกศลวัฒน์	บุคลากร
กรมควบคุมโรค	นางอัมพร ศรีตำรวจ	นักวิชาการสาธารณสุข
กรมอนามัย	นางยุพร ช่างคำ	
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	นางฉัฐวดี ศรีสง	นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ
19. กระทรวงอุตสาหกรรม		
สำนักงานปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม	นางกนิษฐา สุคนธิตำ	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผนชำนาญการ
สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม	น.ส. กชพรรณ ภิรมย์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญ การ
	น.ส.พิจิตรศิริ แพรนนที	นักจัดการงานทั่วไป ปฏิบัติการ
กรมโรงงานอุตสาหกรรม	นางนฤมล ริมปีกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มช่วย อำนวยความสะดวก เลขานุการกรม
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ เหมืองแร่	นางธัญพร ลาภานันต์	
	น.ส.วาริ สุทธิพันธ์	
20. ส่วนราชการอิสระ(ส่วน ราชการไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี หรือกระทรวง)		
สำนักงานอัยการสูงสุด	ว่าที่ร้อยตรี มานพ วรรณพิศุทธิ์	อัยการจังหวัดประจำกรม

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
	เรือโท สายันต์ สุโขพิช	อัยการประจำกรม
21. หน่วยงานอื่นๆ		
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน	นางจินตนา ณ ระนอง	ผู้ตรวจการสิทธิมนุษยชน
The US Embassy - Bangkok	นายเอกกมล จรัสขนะเพท	เจ้าหน้าที่การเมือง
UNIFEM	นางสาวสุพัตรา ภูธรานุสรณ์	
มูลนิธิกองทุนไทย	น.ส.พิศมัย ขนบดี	
บริษัท เอ็มจีเอ มีเดีย จำกัด รายการเวทีผู้หญิง	น.ส.สิริพร สงบธรรม	
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ สถาบันวิจัย	ดร.โกสุม โอมพรนุวัฒน์	
มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมในพระ อุปถัมภ์ฯ	นางจิตราภา หิมะทองคำ	เลขานุการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์	ดร.สุวิชา เป้าอารีย์	อาจารย์ประจำคณะพัฒนา สังคมและสิ่งแวดล้อม
	น.ส.ปาริชาติ หอมเกษร	เจ้าหน้าที่ดำเนินการ
	น.ส.กัณทยา กาญจนวรรณระนะ	ผจก.สถานีวิทยุทธสาธณินิศา
	นายอภิชาติ สุขแสง	เจ้าหน้าที่วิทยุสาธณินิศา
	น.ส.เยาวเรศ หยดพวง	ผู้สื่อข่าว
	น.ส.ชุติมา ทั้งพิชัย	
	น.ส.ภูพิงค์ พันธุ์ดี	ผู้สื่อข่าว
TV 9	น.ส.ศรีสุดา วินิจสุวรรณ	ผู้สื่อข่าว
	นายวิเชียร บุญวัฒน์	

หน่วยงาน	รายนามผู้เข้าร่วม	ตำแหน่ง
เคลินิวส์	น.ส.ณัชชาวิช วิเชียรรัตน์	ผู้สื่อข่าว
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ	ศ.พ.ญ.เพ็ญศรี พิชัยสนธิ	
	นางเมทินี พงษ์เวช	ผู้อำนวยการ
	ดร.สุธีรา วิจิตรานนท์	
	นายสุรพล หวังสูง	
บุคคลทั่วไป	รศ.ทองศรี กำภู ณ อยุธยา	
ศูนย์สาธารณประโยชน์และ ประชาสังคม	รศ.ดร.จรี วิจิตรวาทการ	
	ผศ.ดร.จิรวรรณ ภักดีบุตร	
	นางรัชนี มณีโรจน์	
	ดร.กนกกาญจน์ อนุแก่นทราย	
	ดร.ศุภรนา วิจิตรานนท์	
	น.ส.พิมพ์ร่ำไพ พันธุ์วิชาติกุล	
	น.ส.ศรัณญ์กักร์ เทียมบุญกิจ	
	น.ส.สุจินตนา ภาวสิทธิ์	
	นายคณิศร ทับทิม	
	นายประกอบ สุทธิกาโมทย์	
	น.ส.สุภาพร ชัยฤกษ์	
	นายรัตนชัย นาคปานเสื่อ	
	นางคาราวัลย์ ม่วงน้อย	
	นางแก้วตา ประภาโส	
	นายเกษม พันธุ์สิน	
	น.ส. ศตพร มุทาพร	

ภาคผนวก ข

กำหนดการ

การสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย

เรื่อง “การศึกษาแนวทางส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนา
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

จัดโดย

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

และ ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม 2553 เวลา 9.00 – 13.00 น.

ณ ห้องบอลรูม ชั้น 4 โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล ราชประสงค์ กรุงเทพมหานคร

.....

8.30 – 9.30 น.	ลงทะเบียน
9.30 – 9.45 น.	เปิดสัมมนา
	นางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง
	สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย กล่าวรายงาน
	นายศุภฤกษ์ หงษ์ภักดี
	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กล่าวเปิด
9.45 – 10.15 น.	ข้อคิดจากผลการวิจัย
	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย
	องคมนตรี
10.15 – 10.40 น.	น้ำชา – กาแฟ
10.40 – 11.10 น.	เสนอรายงานผลการวิจัย
	รองศาสตราจารย์ ดร. จุรี วิจิตรวาทการ
	ประธานศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม
11.10 – 12.30 น.	ข้อเสนอแนะเพื่อการบูรณาการมิติหญิงชายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์
	ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

นายมีชัย วีระไวทยะ

ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ

ยกระดับชุมชน

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์

นายกสมาคมติดตามการพัฒนสตรีในประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร. จุรี วิจิตรวาทการ

ประธานศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม

12.30 น.

ปิดสัมมนา และรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน

ภาคผนวก ค

คำกล่าวรายงาน

การสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย
“การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนา
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

โดย

นางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

วันศุกร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

ณ ห้องบอลรูม ชั้น ๔ โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล กรุงเทพฯ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจหลัก ในการส่งเสริมและบูรณาการงานด้านการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายของสังคมไทย โดยได้ สนับสนุนให้ มีการจัดตั้ง กลไก ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer) หรือ CGEO และศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Focal Point) หรือ GFP ขึ้นในหน่วยงานภาครัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ซึ่งปัจจุบันมีการจัดตั้งแล้ว จำนวน ๑๓๑ แห่งใน ๑๕ กระทรวงเพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในหน่วยงานภาครัฐ ที่ผู้บริหารระดับสูงสามารถกำหนดนโยบายและแผนงาน ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในส่วนราชการและ ต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ ผ่านแผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายของส่วนราชการ ซึ่งแผนงานดังกล่าวยังเป็นแผน เฉพาะเรื่อง ขาดการบูรณาการสู่แผนแม่บทหรือแผนหลักขององค์กรอย่างแท้จริง และในหลายหน่วยงานมีปัญหาคำนวณนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในองค์กรราชการผ่านกลไก CGEO และ GFP ดังกล่าว ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่องค์กรจะดำเนินการจัดทำ แผนงานโครงการ กิจกรรมอย่างมีมุมมองมิติหญิงชาย รวมทั้งการจัดทำงบประมาณที่ตระหนักถึงความเสมอภาคระหว่างผู้รับผลประโยชน์ทั้งหญิงและชาย (Gender Budgeting)

ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในหน่วยงานภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลสำเร็จต่อความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายในสังคม

ในภาพรวม อีกทั้งสอดคล้องกับทิศทางหลักการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ที่มุ่งสู่ความสมดุลและยั่งยืน บนหลักการเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวจึงได้จัดทำโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้น โดยเป็นการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ซึ่งมีศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาโดยได้ ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๒ และสิ้นสุดในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓

วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบูรณาการมิติหญิงชาย (Gender Mainstreaming) ในแผนงานโครงการและกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๒๕ กรม และ ๔ องค์การอิสระรวม ๑๒๙ แห่ง ที่มีการจัดทำแผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย

๒. เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้ รวมทั้งรูปแบบ (Model) แนวทางการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเพื่อการบูรณาการบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

๓. เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินการสำหรับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวที่เหมาะสมที่จะประยุกต์ใช้ในการผลักดันการบูรณาการมิติหญิงชายบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่หน่วยงานภาครัฐ

๔. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ๑๒๕ กรม และ ๔ องค์การอิสระรวม ๑๒๙ แห่งที่มีการจัดตั้ง กลไกผู้บริหารด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer-CGEO) และศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Focal Point – GFP) โดยใช้วิธีศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลจาก การเอกสาร การสำรวจ การสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม จะนำเสนอต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเรียนเชิญผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กล่าวเปิดงานสัมมนาผลงานวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก ง
คำกล่าวเปิดการสัมมนา

การสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย
 “การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนา
 ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 โดย
 นายสุภฤกษ์ หงษ์ภักดี
 ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
 วันศุกร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๓
 ณ ห้องบอลรูม ชั้น ๔ โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล กรุงเทพฯ

เรียน องคมนตรี (ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย)
 นายกสมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย
 (คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์)
 ประธานศูนย์สาธิตประโยชน์และประชาสังคม
 (รศ. ดร. อูรี วิจิตรวาทการ)
 และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้รับเกียรติให้เป็นประธานในการเปิดสัมมนาเพื่อ
 เผยแพร่ผลการวิจัย “การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนาตาม
 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในวันนี้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการเชื่อมโยงแนวคิดของหลักการเศรษฐกิจพอเพียงกับ
 การพัฒนางานด้านสตรีและบูรณาการมิติหญิงชาย ซึ่งถือว่าเป็นมิติหรือมุมมองใหม่ สำนักงาน
 กิจการสตรีและสถาบันครอบครัวขอขอบคุณศูนย์สาธิตประโยชน์และ ประชาสังคมอย่างยิ่งที่มี
 ความพยายามในการอธิบายและเชื่อมโยงแนวคิดหลักการเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนางานด้าน
 สตรีและการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลัก
 ของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ซึ่งหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้สามารถสนับสนุนความเสมอภาคหญิงชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติคุณธรรม ที่เน้นการไม่เอ รัด เอาเปรียบ ไม่เบียดเบียนกัน ของทั้งหญิงและชาย ความมีเหตุผลและความพอประมาณ เพื่อให้หญิงและชายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล มีการเกื้อกูล แบ่งปัน และมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่อย่างมี เหตุผล และมีความเป็นธรรม การใช้ความรู้และ ข้อมูลเพื่อร่วมกันตัดสินใจอย่างรอบคอบด้วยความมีเหตุผลของทั้งหญิงและชาย อันเป็นการสร้าง ภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งหากผู้หญิงสามารถได้รับการถ่ายทอด และเรียนรู้ใน หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถเป็นต้นแบบสำหรับ ลูก ๆ และเด็ก ๆ ใน สังคมได้อย่างดี นอกจากนี้ หากผู้ชายหันมาตระหนักถึงหลักการดังกล่าวเช่นเดียวกับผู้หญิงก็จะยิ่ง ช่วยส่งเสริมการสร้างครอบครัวและสังคมที่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ ดียิ่งขึ้น

ในนามของสำนักงาน กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ว ขอขอบพระคุณ ท่าน องคมนตรี ท่านที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ท่านประธาน คณะกรรมการบริหารโครงการเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน ท่านนายกสมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย ท่านประธาน ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม ผู้แทนหน่วยงาน องค์ กร และผู้มีเกียรติทุกท่าน ที่ได้ กรุณาสละเวลามาเข้าร่วมการสัมมนาเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในวันนี้

บัดนี้ ได้เวลาสมควรแล้ว ผมขอเปิดการสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย “การศึกษา แนวทางการส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ” ณ บัดนี้

ภาคผนวก จ

เอกสารประกอบการนำเสนอผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางส่งเสริมการบูรณาการมิติหญิงชาย เพื่อการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1

ความท้าทายเชิงวิชาการ

- เป็นครั้งแรกที่มีความพยายามในการเชื่อมโยงแนวคิดเรื่องความเสมอภาคหญิงชายและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งหาความสัมพันธ์ของทั้งสองแนวคิดและหาวิธีบูรณาการทั้งสองแนวคิดไปสู่ภาคปฏิบัติ

2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การบูรณาการมิติหญิงชาย (Gender Mainstreaming) ในแผนงานโครงการและกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 125 กรม 4 องค์การอิสระ รวม 129 แห่ง
2. เพื่อศึกษา วิจัย สร้างองค์ความรู้ รวมทั้งรูปแบบ (Model) แนวทางการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเพื่อการบูรณาการบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

3

วัตถุประสงค์(ต่อ)

3. เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินการสำหรับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ผลักดันการบูรณาการมิติหญิงชายบนหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่หน่วยงานภาครัฐ
4. เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4

วิธีการดำเนินงานเพื่อตอบวัตถุประสงค์

- คณะวิจัยได้ดำเนินการด้วยวิธีการหลายประการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในหลายระดับและหลายมิติ เช่น

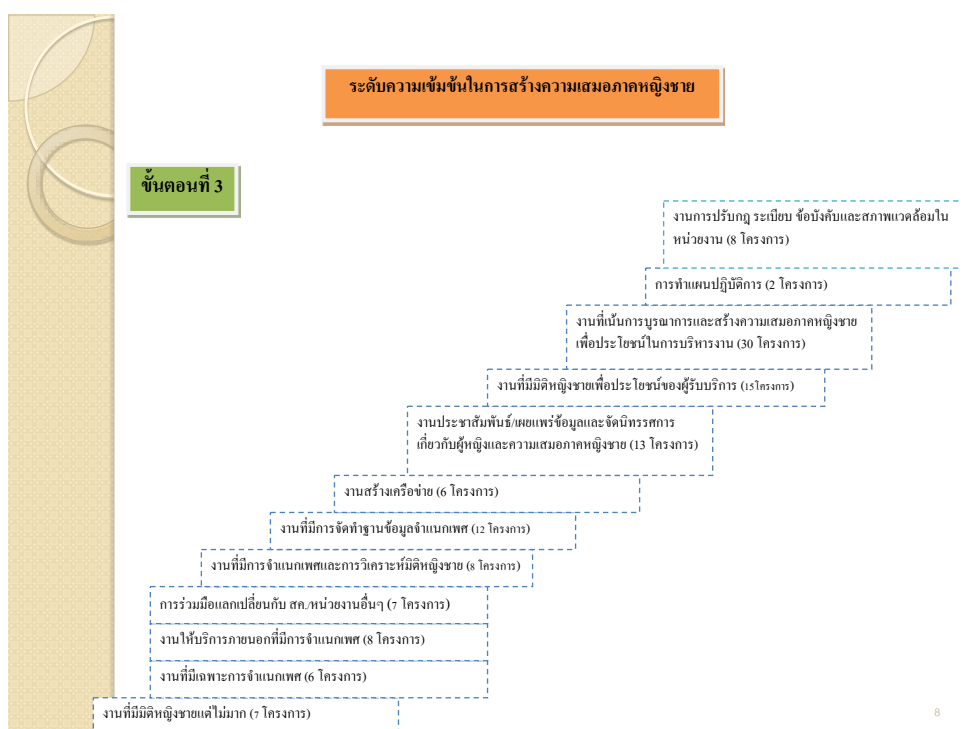
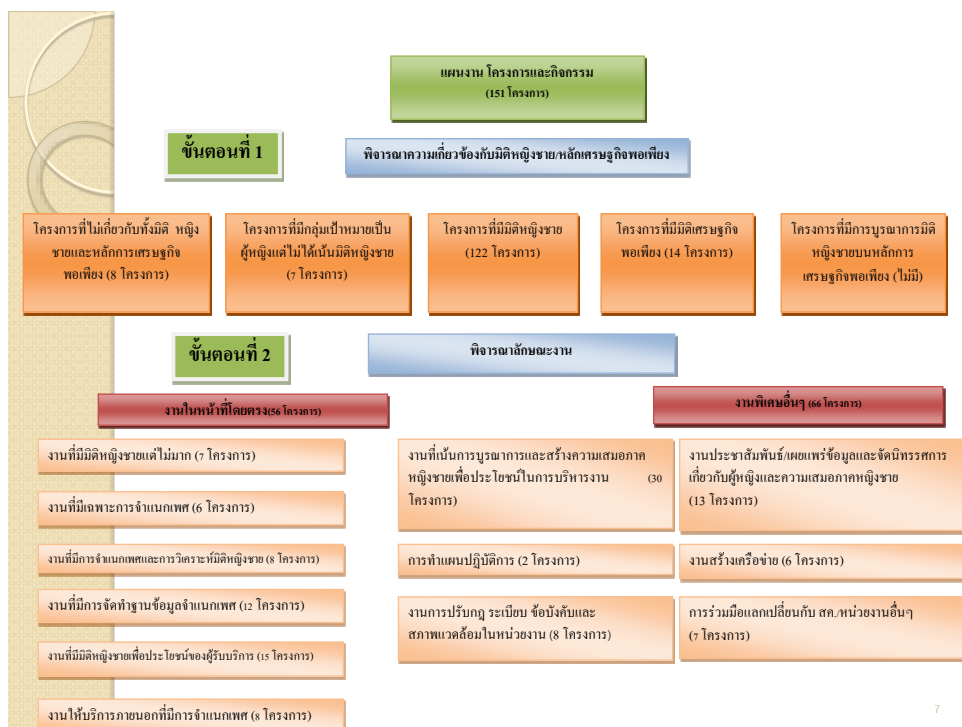
การศึกษาจากเอกสารและทบทวนวรรณกรรม - ความเสมอภาคหญิงชาย - เศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา - ฟิลิปปีนส์ - ฟินแลนด์ - นิวซีแลนด์ - รัสเซีย	การสำรวจความคิดเห็นภาคประชาชน - การรับรู้ต่อปัญหาความไม่เสมอภาค - การดำเนินการของภาครัฐเพื่อส่งเสริมความเสมอภาค - การบูรณาการมิติหญิงชายกับเศรษฐกิจพอเพียง	หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง (สค.) - การสัมมนาเชิงลึกทั้งระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	การสำรวจความคิดเห็นภาครัฐ - 129 หน่วยงาน - วิเคราะห์แผนงานโครงการ กิจกรรม - การสัมมนาเชิงลึก - ระดมความคิดเห็น
--	--	--	---

5

การวิเคราะห์แผนงาน โครงการ กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอิสระต่าง ๆ

- มีความแตกต่างหลากหลาย
- แบ่งระดับได้ 15 ประเภท

6

ทักษะและประสบการณ์ของหน่วยงานภาครัฐ

9

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ CGEO และ GFP

• CGEO

- ความเข้าใจและทัศนคติของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการขับเคลื่อน
 - “แม้จะขับเคลื่อนได้ในระดับผู้ปฏิบัติงาน แต่ก็เหมือนเครื่องจักรที่ขาดน้ำมัน...”
 - ปัญหาอาจเกิดจากการขาดความเข้าใจในภาพรวม/ การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้บริหาร

• GFP

- เป็นกลไกสำคัญที่สุดที่ทำให้การขับเคลื่อนมีความต่อเนื่อง
- การที่ GFP ขึ้นตรงกับกองการเจ้าหน้าที่ทำให้มีข้อจำกัดในขอบข่ายของเนื้อหา (ความเสมอภาคมีขอบเขตกว้างกว่างานด้านบุคลากร)

10

การส่งเสริมความเสมอภาค: งานฝาก หรือ งานหลัก?

- งานส่งเสริมความเสมอภาคมักถูกมองว่าเป็น “หน้าที่เสริม นอกภารกิจ” หรือเป็น “งานฝาก” จากหน่วยงานอื่น
- ปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน ทำให้เป็นเพิ่มภาระ แก่หน่วยงานและต่อเจ้าหน้าที่
- ข้อเสนอจากหน่วยงาน
 - ควรพยายามเขียนเนื้อหาของโครงการให้สอดคล้องกับภารกิจหลัก
 - การบูรณาการมิติหญิงชายลงในเนื้องานประจำที่ทำอยู่

11

ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ต่อประเด็นมิติหญิงชาย

- บุคลากรต้องไม่มองว่าเรื่องความเสมอภาคหญิงชายเป็นเรื่องวิชาการที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ แต่เป็นเรื่องของวิถีชีวิต
- หากบุคลากรในหน่วยงานเห็นถึงประโยชน์ของความเสมอภาคว่าจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็จะเลิกมองว่าเป็นภาระ
- การสร้างความเข้าใจในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานทำได้หลายช่องทาง เช่น ผ่านการประชุม การใช้ **intranet** การจัดกิจกรรมภายใน ฯลฯ

12

การจัดสรรงบประมาณ

- การขาดงบประมาณสนับสนุนเป็นเหตุผลหลักที่เป็นอุปสรรคต่องาน
- ระบบการจัดสรรงบประมาณใหม่ที่นำเสนอ
 - Gender Budgeting (การจัดสรรงบประมาณที่คำนึงถึงมิติหญิงชาย) เช่น ในฟิลิปปินส์
 - Cluster Budgeting (การจัดทำงบประมาณตามกลุ่มงาน) เช่น การรวมงบประมาณของหลายหน่วยงานตามภารกิจ และให้สามารถทำงานข้ามกรม ข้ามหน่วยงานได้

13

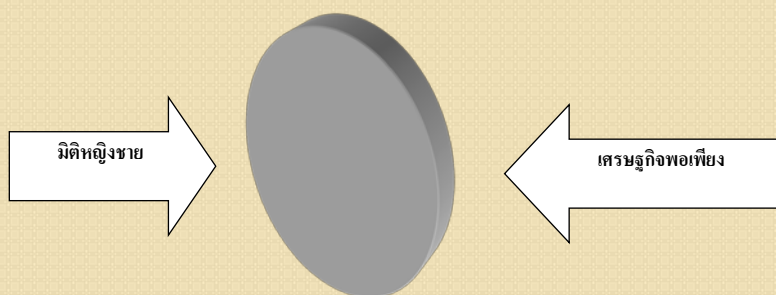
ความคาดหวังต่อบทบาทสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

- ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ
 - สร้างความเข้าใจและองค์ความรู้ด้านมิติหญิงชาย เพื่อไม่ให้มองว่าเป็นเรื่องแปลกแยก
 - ให้ความช่วยเหลือในด้านการออกแบบโครงการ
 - ให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ
 - เผยแพร่ตัวอย่างที่ดีเพื่อเป็นต้นแบบ
- ด้านการทำงานเชิงรุก
 - เป็นองค์กรแกนนำในการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงการบูรณาการมิติหญิงชาย (Gender Budgeting)

14

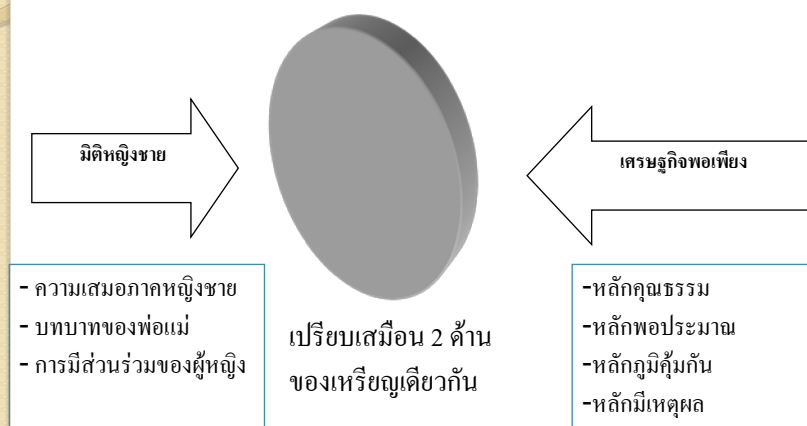
โจทย์ที่ท้าทายอย่างยิ่งของงานวิจัยนี้

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง
หลักความเสมอภาคของหญิงชายกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

15

ความสัมพันธ์ระหว่างความเสมอภาคหญิงชายกับ
หลักการเศรษฐกิจพอเพียง

16

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเสมอภาค หญิงชายกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

ความเสมอภาคหญิงชาย

- เมื่อผู้หญิงมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรเท่าเทียมกับผู้ชาย จะช่วยลดความเสี่ยงในการลงทุน และเพิ่มโอกาสในการออม
- ผู้หญิงสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นธรรมชาติ
- ผู้หญิงมีบทบาทในการถ่ายทอดหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ลูก

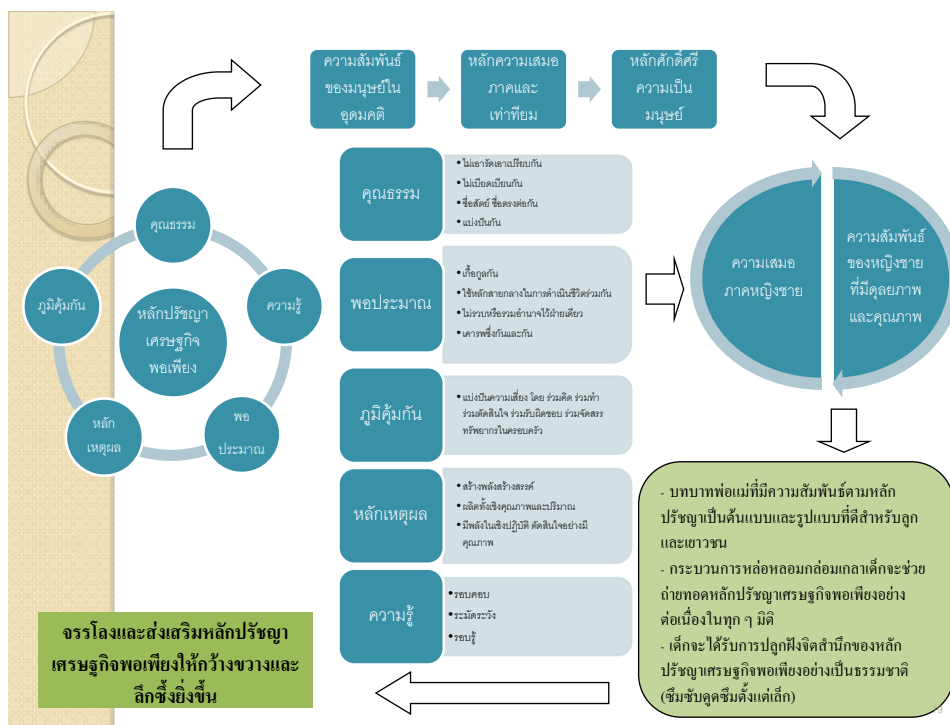
เศรษฐกิจพอเพียง

- หลักการเศรษฐกิจพอเพียงสามารถหนุนเสริมหรือเป็นเข็มทิศในการปลูกฝังเจตคติตลอดจนพฤติกรรมของความเสมอภาค
- หลักการเศรษฐกิจพอเพียงจะขยายผลได้น้อยและไม่รวดเร็วหากผู้หญิงไม่มีบทบาทและไม่มีส่วนร่วม

17

รูปแบบการบูรณาการมิติหญิงชาย ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

18

ข้อเสนอแนะ

คณะวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ

- การดำเนินงานของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- การขับเคลื่อนเพื่อบูรณาการมิติหญิงชายบนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงานของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

- ทบทวนภารกิจหลักและรองอย่างเหมาะสม รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของภารกิจให้เกิดความชัดเจน จะช่วยให้สำนักงาน ฯ สามารถทำงานในเชิงรุกได้มากขึ้น ทำให้ผลงานมีน้ำหนัก และมีผลอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

21

การขับเคลื่อนเพื่อบูรณาการมิติหญิงชายบนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

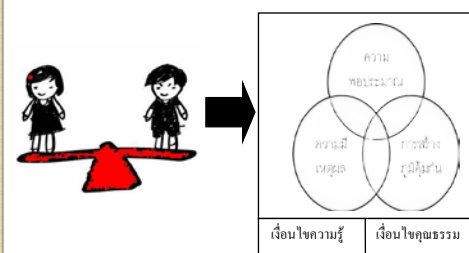
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ควรนำเสนอและเผยแพร่อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของหลักคุณธรรมและหลักเหตุผลกับความเสมอภาคหญิงชาย
- ในการรณรงค์เรื่องความเสมอภาคหญิงชาย ควรเน้นมิติทางจิตใจของทั้งสองแนวคิด ใ้บุคคลเข้าใจและตระหนักในสาระสำคัญของแนวคิดอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดจิตร่วม จนเป็นพลังให้การรณรงค์ได้ผลอย่างสมบูรณ์

22

การขับเคลื่อนเพื่อบูรณาการมิติหญิงชายบน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง(ต่อ)

- การขยายความเรื่องบทบาทของผู้หญิงในการช่วยจรรโลงและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ควรใช้วิธีสื่อสารที่น่าสนใจและโดนใจ เช่น การใช้เรื่องราวในชีวิตจริง
- ประเด็นเรื่อง ความเสมอภาคของหญิงชายจะช่วยให้ครอบครัวและสังคมมีคุณภาพและมีผลต่อการป้องกันความเสี่ยง เป็นประเด็นที่น่าจะนำมาเผยแพร่และรณรงค์ได้เช่นกัน

23

การบูรณาการมิติหญิงชายเพื่อการพัฒนา
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จบการนำเสนอ

24

ภาคผนวก ช

ภาพกิจกรรมการจัดสัมมนา

เริ่มงานสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย

บรรยากาศการลงทะเบียน

นางอนุสรณ์ อินทร์กำแพง ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กล่าวรายงาน

นายสุฤกษ์ หงส์ภักดี ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กล่าวเปิดงาน

ข้อคิดจากผลการวิจัย

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

เสนอรายงานผลการวิจัย

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. จุรี วิจิตรวาทการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบูรณาการมิติหญิงชายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ นายกสมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย

นายมีชัย วีระไวทยะ ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน

รองศาสตราจารย์ ดร. จุรี วิจิตรวาทการ ประธานศูนย์สาธิตประโยชน์และประชาสังคม

บรรยากาศการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

บรรยากาศภายในงานสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย

บรรยากาศภายในงานสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย

บรรยายการให้สัมภาษณ์และทำข่าวภายในงานสัมมนา

ภาคผนวก ซ

ใบลงทะเบียนการสัมมนา